

De slagklok en de voorslag

Vroeger bouwde men om de steden vaak een dikke muur. Op die manier kon men zich makkelijker verdedigen tegen aanvallen. De mensen konden de stad alleen maar in- of uitgaan door een poort, die altijd heel goed bewaakt werd. Binnen de muren en poorten was het dus betrekkelijk veilig. Nu waren er veel boeren die 's ochtends de stad uitgingen om op het land te werken. 's Avonds moesten ze op tijd terug zijn, want als de poorten eenmaal gesloten waren (bij zonsondergang), dan mocht niemand er meer in en moest zo'n boer de nacht buiten doorbrengen. Dat was niet alleen koud, maar ook levensgevaarlijk. Buiten de stad was je niet beschermd tegen rovers en ander gevaarlijk volk.

De boeren hadden vroeger geen horloge. Ze waren afhankelijk van de torenklok en moesten het aantal slagen goed tellen. Als je op het land werkte, ver van de stad, kon het gebeuren dat je niet zeker was of je alle slagen gehoord had. Daar had men wat op gevonden: een waarschuwingsklokje, dat vlak voor het slaan van de uren tot klinken werd gebracht. Hierdoor wist iedereen: 'zo meteen moet ik goed gaan tellen, want dan komen de slagen van het uur.' In het begin was er maar één klokje dat als waarschuwing diende, later werden dat er zelfs vier.

Het woord carillon is afgeleid van het woord quadrilloner. Het Franse woord quatre (= 4) is hierin terug te vinden. Dit slaat op de vier klokjes die een kort melodietje lieten horen voordat de uren werden geslagen.

Het woord quadrilloner is in de loop van de tijd vervormd tot 'carillon'.

Een mooi voorbeeld van vier klokken is de beroemde Big Ben in Londen. Met de vier klokken is een melodietje gemaakt dat zo geliefd was, dat het in een heleboel uurwerken is overgenomen. Zo'n melodietje dat aan het slaan van de klok voorafgaat heet een 'voorslag'.

Opdracht

Zoek de klankstaven C, F, G en A op en probeer het melodietje van de Big Ben, de voorslag, te spelen. Hieronder staat de volgorde van de tonen.

